

Passend onderwijs, een jaar later

Passend Onderwijs heeft zijn intrede gedaan, ook in het SBO! In dit artikel wil ik stil staan bij de gevolgen van de invoering van passend onderwijs op het SBO. Wat is er veranderd voor mij als vakdocent bewegingsonderwijs en combinatiefunctionaris? En wat is voor mij het ideaal beeld dat moet voortkomen uit passend onderwijs?

TEKST ELY BAGERMAN FOTO'S ANITA RIEMERSMA

▲
*Aandacht voor
hulpvragen van
leerlingen*

Mijn naam is Ely Bagerman (36) en ik ben werkzaam als vakdocent bewegingsonderwijs en combinatiefunctionaris op SBO de Boemerang. De Boemerang is een openbare school voor speciaal onderwijs in Apeldoorn. We vangen kinderen op die aangewezen zijn op specialistische zorg die niet geboden kan worden in het reguliere basisonderwijs. We sluiten in ons onderwijs aan bij de sterke kanten van onze kinderen. Dit doen we door betekenisvol onderwijs met ze te maken. Leren met je hoofd, maar vooral ook met je hart en je handen. De Boemerang is daarnaast ook een Sport Actieve school. Sport neemt zowel intern als extern een belangrijke plaats in binnen ons onderwijs aanbod.

Sinds 1 augustus 2014 is passend onderwijs van start gegaan. Vanaf 1 augustus tot nu zijn er al veel veranderingen geweest. Het leerlingenaantal krimpt op onze school. Dit is een gevolg van de algemene krimp van leerlingenaantallen maar

ook blijven er meer leerlingen in het regulier onderwijs. Leerlingen die voor de invoering van Passend onderwijs door werden verwezen naar het SBO blijven nu op het regulier onderwijs met extra ondersteuning. Leerlingen die het met extra ondersteuning niet redden in het reguliere onderwijs worden nu nog steeds doorgestuurd naar het speciaal onderwijs (so).

De populatie leerlingen verandert. We zien steeds meer ziektebeelden binnen onze school. De jonge kinderen die we nu binnen krijgen hebben vaker zwaardere en complexere hulpvragen. Steeds meer leerlingen hebben ook een complexere motorische hulpvraag. Over het algemeen kunnen we zeggen dat we een grotere diversiteit aan hulpvragen hebben.

Door de krimp van het aantal leerlingen krimpt ook het docententeam en het team van onderwijsondersteuners. Deze krimp en de grotere diversiteit aan hulpvragen wringt nog wel eens op de werkvloer, je komt handen en expertise tekort. Er zijn al verschillende expertises weg bij ons op school, de meest recente zijn PMT en Logopedie.

Voor mij als vakdocent bewegingsonderwijs veranderen er langzamerhand ook steeds meer dingen.

In de groepen, vooral de jongere groepen, zitten steeds meer kinderen met verschillende ziektebeelden en leerlingen met zwaardere en complexere hulpvragen ook op motorisch gebied. Ik zie ook leerlingen waarbij de hulpvraag op sociaal emotioneel gebied zo groot is dat ze zich moeilijk ontwikkelen op andere gebieden zoals het motorische gebied.

Soms stel ik me de vraag wel eens: *moet ik nu mijn les om deze hulpvragen heen bouwen of moet ik mijn les plannen en de verschillende hulpvragen er in laten passen.* In de lessen bewegingsonderwijs is het vaak passen en meten. Het voorwerk om lessen in elkaar te zetten wordt steeds complexer. De administratie wordt uitgebreider, vooral door de toename van de verschillende ziektebeelden. In de lessen maak ik gebruik van stagiaires van de verschillende sportopleidingen. Dit om meer handen in de zaal te hebben en hen natuurlijk een mooie en uitdagende stageplek te geven. Maar die extra handen in de zaal worden naar mijn mening noodzaak, je

▲
Specifiek bezig zijn
met leerlingen

kunt hierdoor vaker specifiek bezig zijn met een leerling.

In het SBO moet je voldoen aan de reguliere doelen die gesteld worden aan het bewegingsonderwijs.

Ik merk dat het voor een groter wordende groep leerlingen steeds moeilijker wordt om hier aan te voldoen. Als vakdocent doe ik er van alles aan om deze leerlingen wel alles aan te bieden maar dan op aangepaste wijze. Hiervoor heb ik samen met de kinderoefentherapeuten van onze school 'de spanningsboog' ontwikkelt. Daarnaast heb ik samen met een vakcollega uit het speciaal onderwijs, de methode *bewegen samen regelen* aangepast voor het speciaal onderwijs. Met bovenstaande methodes spelen we in op de uitdaging om kinderen met grote verschillen op motorisch en sociaal emotioneel gebied bij elkaar en met elkaar te laten bewegen.

Ook wordt de administratieve kant groter. Het is niet alleen de administratie die je hebt rond een gymles maar in toenemende mate heb je te maken met een groter wordende administratie rondom de zorg die verleend wordt aan het kind zowel intern en extern. De puzzel die je moet maken om goed les te kunnen geven bestaat nu uit meer en kleinere stukjes, ik zie dit echt als een uitdaging

Naast vakdocent bewegingsonderwijs ben ik ook combinatiefunctionaris. Een van mijn taken binnen deze functie is om leerlingen te begeleiden naar een sportvereniging. Steeds meer ouders gaan samen met mij op zoek naar een passende sportvereniging voor hun zoon of dochter. Deze ouders en kinderen hebben vaak al vele negatieve ervaringen gehad op reguliere sportverenigingen. Vaak kregen deze kinderen geen aansluiting bij

de andere kinderen of begreep de trainer deze niet. Door samenwerking met ouders en sportvereniging proberen we een passende plek te vinden voor het kind.

Naast deze positieve verandering zie ik ook dat er steeds meer leerlingen niet sporten. Dit heeft vaak verschillende redenen. Voor de veranderende populatie bij ons op school wordt het vaak lastiger om aansluiting te vinden bij een reguliere sportvereniging. We zijn nu Apeldoorn breed bezig om sportplekken te creëren binnen reguliere verenigingen voor onze doelgroep (SO). De bedoeling is straks dat ook de kinderen uit het reguliere basisonderwijs die geen aansluiting kunnen vinden bij een sportverenigingen op deze sportplekken mee kunnen doen. Daarnaast is in Apeldoorn het Uniek Sportloket geopend. Bij dit loket kun je terecht om je aangepaste sport te kiezen. Dit loket werkt nauw samen met de combinatiefunctionaris.

Het organiseren van buitenschoolse sportactiviteiten wordt steeds lastiger. Dit heeft verschillende redenen. Door de krimp van het aantal leerlingen en hun complexiteit wordt het moeilijker om leerlingen te krijgen voor de verschillende buitenschoolse sportactiviteiten. Naast de krimp van het aantal leerlingen heeft de krimp van het docententeam, met daarbij de nieuwe cao, ook gevolgen voor de deelname aan buitenschoolse activiteiten. Er moet nu worden gekeken of we de begeleiding rond kunnen krijgen om mee te kunnen doen aan een buitenschoolse sportactiviteit. Daarbij moet ook gekeken worden welke leerlingen meegaan. Soms moeten er afspraken worden gemaakt met ouder/verzorger en het kind om deel te kunnen nemen aan een activiteit.

Zoals hierboven beschreven is er het laatste jaar best het een en ander veranderd. Het is voor mij intensiever en uitdagender geworden. Ik weet niet of alles met de Invoering van Passend onderwijs te maken heeft. De grootste veranderingen voor mij, en de gevolgen ervan, zijn de krimp van het aantal leerlingen op onze school met daarbij horende de krimp van ons team.

In de toekomst hoop ik dat er een goed en gezond speciaal onderwijs en Apeldoorn komt. Maar wat ik vooral hoop is dat scholen in gaan zien hoe belangrijk goed bewegingsonderwijs is, dat niet iedereen dat zomaar kan geven en dat je daar echt vakspecialisten voor nodig hebt. Niet alleen in het so wordt het geven van gymlessen complexer maar vooral op de reguliere basisscholen. Hun populatie verandert sterk. Ik pleit er dan ook voor dat alle kinderen en groepsdocenten van het so en regulier basis onderwijs gymlessen krijgen van een enthousiaste en goede vakdocent bewegingsonderwijs. ■

Contact: :
Bagermanely@cs.com